

INHOUD

Voorwoord	11
Inleiding	13
Handleiding.....	15
1 Zingen met je lichaam	19
Liggend zingen	20
Zingen met je rug	23
Zittend zingen	29
Staand zingen.....	32
Lopend zingen	35
2 Adem.....	41
Ademruimten	43
Ademvocaalruimten	44
De adem voelen en volgen	45
Spelen met de adem.....	51
A. Stemloze improvisaties.....	51
B. Stemhebbende improvisaties.....	52
Overgangen tussen stemhebbende en stemloze adem.....	54
3 Klinkers	87
Klinker O	61
Klinker OE.....	63
Klinker E	65
Klinker I	68
Klinker U	71
Klinker EU	74
Klinker A.....	78
4 Neuriën.....	87

Neuriën op M.....	89
Neuriën op N.....	93
Neuriën op NG.....	95
5 Boventoonzang.....	99
Boventonen op M-OE-U-I.....	103
Boventonen op NG-OE-O-A-E-I.....	112
Boventonen op N-EU-O-I.....	118
Boventonen met de Bird-techniek.....	125
Geschiedenis van de boventonen.....	128
Boventonen in muziekinstrumenten.....	132
6 Zingen als expressie.....	137
Zingen met je gezicht.....	137
Zingen met je mond.....	141
Zingen met je handen.....	144
7 Toonhoogte en melodie.....	148
Zingen vanuit de spreekstem.....	153
Tonaal zingen.....	157
Zingen bij tanpoera.....	161
8 Zingen in de tijd.....	171
Zingen vanuit stilte.....	172
Zingen met ritme.....	175
Maat en ritme, cadans en puls.....	179
9 Medeklinkers.....	182
Medeklinkers T-D en P-B.....	183
Medeklinkers K en G.....	187
Medeklinker R.....	190
Medeklinker L.....	193
10 Muzikale concepten.....	195
Improvisaties met letters en woorden.....	196
Klankgedichten.....	199
Klankimprovisaties.....	206
Harmonische improvisaties voor koor.....	208

Dialogen en duetten.....	215
Dynamische improvisaties.....	217
Boventoonimprovisaties voor solo of koor.....	222
11 Bijlagen	
Tips om boventonen te verfijnen.....	228
Rusten, eten en drinken.....	229
Literatuur en muziek.....	230
Informatie op internet.....	230
Muziekinstrumenten bestellen.....	231
Compact Disks bij dit boek	232

KLINKER O

O

Ga rustig staan met je gewicht over beide voeten verdeeld. Kijk op enkele meters voor je naar de grond zonder je blik ergens op te richten. Laat je handen op het midden van je romp rusten, een hand aan de voorkant en een hand op de rug. Voel hoe je handen je romp omvatten. Tussen je handen binnen in je romp is de O voelbaar in de adembeweging. Merk op dat je romp uitzet bij de inademing en krimpt bij de uitademing. Volg dit proces van groter en kleiner worden. Stel je innerlijk de klinker O voor. Zing deze O innerlijk, zonder geluid te maken.

Laat vervolgens de innerlijke klank hoorbaar worden op de uitademing. Op de inademing zing je nog steeds de O innerlijk; je neemt als het ware de klank in je op. Op de uitademing komt hij weer naar buiten.

Geef vervolgens aan de uitademing een toon mee. Zing de O niet te hard; het is een naar binnen gerichte klank. Zing de O zolang als prettig is. Blijf daarna stil staan. Volg je adem en voel de klank in je lichaam natrillen.

De o licht en donker

Je kunt experimenteren met verschillende o-klanken door de ronde lippen groter en kleiner te maken. Je benadert dan de klinkers a (mond wijd open) en oe (lippen bijna gesloten).

O met medeklinkers

Een andere manier om de klankkleur van de o te variëren ontstaat door het gebruik van medeklinkers. Een o voorin de mond (po, to, fo) klinkt helder, een o achter in de mond (go, ko, ngo) klinkt donker. Zing het klankgedicht 'Oho' op een toon of draag het voor met veel stembuigingen.

Om

Zie *Om* op blz. 92

OHO

oo, oo ooo
zzoooo, zozooo
vlllloooOoo
oo,... ooOHHoooo

vo. do. to, tòtòt tóOóó
iijjoooo, jojiooo
oliodimofotoOo
coconono coccOnnonnoòòò
oo, ooOHHoooo

brrrrooOOO
rrodoodononnnnn
booozommmm
mmmototo toko
oo,... ooOHHoooo

po. pò. pó.
ppoo-ee-ooo
hohohoooo
oo,...OHHoooo

wo so fo lo, lollll
no mo jo ko, rorrrr
ho qo po co, lorrrr
ooho oo oohhoorrrr....